

Република Србија
УПРАВНИ СУД
ОДЕЉЕЊЕ У КРАГУЈЕВЦУ
I-5 Уж 5/22
Дана: 27.01.2022. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИЧКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 20.01.2022

Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
02	014-247/22	1	1

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Снежане Алексић, председника већа, Драгане Максимовић и Драгане Илчић, чланова већа, са судским саветником Еленом Петковић, као записничарем, одлучујући по жалби народног посланика Владана Глишића изјављеној против одлуке Републичке изборне комисије 02 број 014-247/22 од 21.01.2022. године, у правној ствари референдума, у нејавној седници већа, одржаној дана 27.01.2022. године у 12,30 часова, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба **СЕ ОДБИЈА.**

Образложење

Ожалбеним решењем одбија се, као неоснован, приговор жалиоца, осим на гласачко место број 16. у општини Петровац на Млави у ком делу се приговор жалиоца одбацује.

У жалби поднетој преко Републичке изборне комисије дана 24.01.2022. године у 19,10 часова, која је достављена Управном суду дана 25.01.2022. године у 12,30 часова, подносилац жалбе оспорава решење Републичке изборне комисије 02 број 014-247/22 од 21.01.2022. године из свих законских разлога. Наводи да је дана 21.01.2022. године, Републичка изборна комисија ожалбеним решењем одбила, као неоснован, његов приговор на 3393 гласачка места, а у уводу решења је наведено 3418 гласачких места, осим у односу на гласачко место 16. општина Петровац на Млави, где је приговор одбачен. Имајући у виду чињеницу да се не зна да ли је Републичка изборна комисија изреком уопште одлучила по приговору у односу на гласачка места за која је утврдила да не постоје као таква, и то у погледу 20 гласачких места, што Републичка изборна комисија констатује у образложењу побијаног решења, сматра да се побијано решење

мора поништити. Наиме, ако је већ утврдила да поменута гласачка места не постоје, Републичка изборна комисија је у побијаном решењу, у складу са чланом 59. Закона о општем управном поступку, морала одбацити приговор у погледу поменутих бирачких места, а свакако иста није могла изоставити из изреке ако их је већ навела у уводу, а понајмање у односу на њих одбити приговор, јер би на тај начин повредила право на правно средство подносиоцу приговора, односно право на делотворан правни лек из члана 13. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, на чему изричито инсистира и Закон о референдуму и народној иницијативи, у члану 2. закона. Ово из разлога што подносилац приговора има правни интерес да се жали на одлуку о одбачају приговора у односу на места која наводно не постоје, а уколико места заиста не постоје одбијање приговора није могуће, већ искључиво и једино одбачај. Међутим, Републичка изборна комисија у образложењу решења наводи да одбија приговор на 3393 гласачка места, иако у уводу помиње 3418 гласачких места, чиме потврђује ову конфузију између образложења, увода и изреке. Вероватно је дакле да је Републичка изборна комисија једноставно игнорисала приговор у погледу одређених гласачких места за која је вероватно нашла да не постоје, те да нека гласачка места није обухватила изреком, па подносилац приговора може само да претпостави оно што пише у изреци, због чега је изрека неразумљива, па се решење мора поништити због битних повреда одредаба поступка које се тичу изреке побијаног решења. За случај да Управни суд ипак одлучи да се упусти у образложење побијаног решења, истиче да је одредба члана 9. Закона о референдуму и народној иницијативи та која спречава прибављање доказа који садрже личне податке и стога у овој ситуацији код тврдње да је дошло до фалсификата записника, то морају испитати они који су овлашћени за обраду података о личности, а то су Републичка изборна комисија и надлежно тужилаштво, свако у оквиру својих надлежности. Наводи да, у вези са претходним, из образложења решења Републичке изборне комисије произлази да је приговор одбијен зато што жалилац приликом подношења приговора претходно није прекршио Закон о референдуму и народној иницијативи и противправно прибавио доказе које иначе не сме да поседује. Из овог разлога сматра да се побијано решење мора поништити, јер се општепознате чињенице не доказују, па због немогућег исхода гласања на свим гласачким местима са 100% или 99,5% излазности, а то су гласачка места на која се приговор односи, Републичка изборна комисија је морала да утврди да се референдумско гласање на тим гласачким местима понавља. Ово тим пре што из других приговора гласача о којима Републичка изборна комисија такође решава произлазе бројне тврдње о неправилностима, па сматра да је Републичка изборна комисија морала спојити поступке, јер се односе на иста гласачка места, у ком случају би изјаве гласача које произлазе из њихових приговора, могао третирати као доказ. Сматра да је немогуће да Републичка изборна комисија решава питање из надлежности Републичког јавног тужилаштва и да код поднете кривичне пријаве уопште решава о томе да ли постоје или не постоје докази да је извршено фалсификовање записника и потписа гласача. Како само Републичко јавно тужилаштво има механизме, али и надлежност да прикупи обавештења, саслуша сведоке и утврди све друге околности из којих ће утврдити да ли постоји основана сумња да су извршена пријављена кривична дела, а како те, на доказима које ће прикупити Републичко јавно тужилаштво, засноване околности представљају доказе који могу битно утицати на резултате референдума, то постоји претходно питање које Републичка изборна комисија, као управни орган, не може решити, већ мора сачекати одлуку Републичког јавног тужилаштва. Ово из разлога што су у овом поступку искључени ванредни правни лекови, па самим тим и

није могуће накнадно исправити последице евентуално погрешно утврђеног чињеничног стања, као што није могуће исправити то што је Републичка изборна комисија евентуално била доведена у заблуду садржајем записника који су евентуално фалсификовани. Такође, наводи да решење треба поништити и из разлога што у образложењу Републичка изборна комисија утврђује политичку припадност контролора, као и што политичко уверење грађана везује за одговарајући одговор на референдуму и то ни мање ни више до тако што врши оцену навода кривичне пријаве која је у прилогу решења достављена само као доказ о постојању претходног питања. Предлаже да Управни суд одржи усмену расправу, поништи оспорено решење, те да у смислу Закона о избору народних посланика наложи понављање референдума на гласачким местима обухваћеним приговором.

Републичка изборна комисија је дана 25.01.2022. године у 12,30 часова доставила Управном суду списе, без образложеног одговора на жалбу.

Одлучујући о поднетој жалби, која је дозвољена, благовремена и изјављена од овлашћеног лица, на основу одредбе члана 73. Закона о референдуму и народној иницијативи (“Службени гласник РС”, бр. 111/21 и 119/21), оценом навода истакнутих у жалби, ожалбеног решења и списка предмета, Управни суд је нашао да жалба није основана.

Из списка предмета произлази да је жалилац дана 18.01.2022. године у 19,59 часова Републичкој изборној комисији доставио приговор, у коме је навео да исти подноси против радњи фалсификовања садржаја записника од стране чланова гласачких одбора, извршених дана 16.01.2022. године у 20,00 часова, и то на гласачким местима ближе означеним по територијама и броју гласачких места. У приговору је навео да постоје основи сумње да су дана 16.01.2022. године, у оквиру спровођења републичког референдума о промени Устава Републике Србије, поједини чланови гласачких одбора на гласачким местима свесно неверодостојно попунили записнике о резултатима гласања, при чему су такође свесно фалсификовали потписе грађана који иначе нису ни гласали, те уместо тих грађана убацили унапред попуњене гласачке листиће у кутију. На овај начин наведени гласачки одбори су на побројаним гласачким местима учинили неправилности у спровођењу референдума које битно утичу на резултате гласања. Наводи да ови основи сумње произлазе из кривичне пријаве коју је Републичком јавном тужилаштву поднела званично регистрована кампања “Суверенисти”, због чега није могуће проглашење резултата референдума на овим гласачким местима. Евентуално утврђивање кривичне одговорности НН лица, те утврђивање да је заиста дошло до фалсификовања и других радњи кривичних дела, по својој природи и бројности би битно утицали на резултате референдума и довели до другачијег исхода референдума. У случају да се утврди чињеница фалсификата на наведеним гласачким местима, сматра да би убедљиво победила кампања НЕ, односно да не би дошло до промене Устава Републике Србије. С обзиром да је у питању најважнији референдум у држави који се тиче измена Устава Републике Србије, сматра да се у погледу побројаних гласачких места мора усвојити приговор, јер није могуће утврдити резултате гласања без решавања претходног питања које је у надлежности најпре Републичког јавног тужиоца, а затим и судова, а од тог претходног питања зависи одлука како Републичке изборне комисије, тако и Управног суда у случају жалбе. Предложио је да Републичка изборна комисија усвоји приговор и понови

гласање на наведеним гласачким местима.

Одредбом члана 71. став 2. Закона о референдуму и народној иницијативи, (“Службени гласник РС”, бр. 111/21 и 119/21) прописано је да овлашћени предлагач, односно његов представник, и сваки народни посланик, посланик односно одборник у зависности од територије за коју је референдум расписан, има право да у року од 48 сати од тренутка када је донета одлука, односно извршена радња или учињен пропуст надлежне комисије, гласачког одбора или поткомисије, поднесе приговор надлежној комисији ако сматра да су тиме учињене неправилности у спровођењу референдума. Ставом 5. истог члана прописано је да надлежна комисија одлучује о приговору у року од 96 сати од подношења приговора. Чланом 72. став 1. истог закона прописано је да ако утврди да је неправилност учињена на једном или више гласачких места битно утицала на резултате гласања, надлежна комисија поништиће радње на тим гласачким местима и одредити време њиховог понављања. Чланом 79. став. 1. истог закона прописано је да у погледу гласачких места, материјала за гласање, именовања чланова гласачких одбора, начина рада гласачких одбора, гласачких листића, гласања, утврђивања резултата гласања на гласачким местима и других питања у вези са гласањем која нису уређена овим законом сходно се примењују одговарајуће одредбе закона којима се уређује избор народних посланика.

Правилно је, по оцени суда, Републичка изборна комисија решавајући по приговору жалиоца донела ожалбено решење којим је одбацила приговор жалиоца у односу на гласачко место број 16. у општини Петровац на Млави, са разлога што је на наведеном гласачком месту одређено поновно спровођење референдума, а у осталом делу приговор одбила, као неоснован. Ово стога што је Републичка изборна комисија увидом у записнике о раду гласачких одбора са 3393 гласачка места правилно утврдила да напомене које су унете у одређен број записника о раду гласачких одбора, не указују ни на једну околност која би представљала неправилност која је законом предвиђена као основ за поништавање гласања на гласачком месту. Како је на основу решења општинских изборних комисија општина Ћићевац, Жагубица, Баточина и Рашка о одређивању гласачких места за гласање на републичком референдуму, расписаном за 16. јануар 2022. године, по броју и датуму ближе означеним у ожалбеном решењу, одређен укупан број гласачких места, а да се приговором оспорава и рад гласачких одбора на гласачким местима која нису наведена у тим решењима, то је правилно Републичка изборна комисија одбила приговор у односу на 20 гласачких места која не постоје, као и у односу на 3 гласачка места на територији општине Тутин и 1 гласачко место на територији општине Пријепоље, која су по два пута означена у приговору. Имајући у виду наведено, и стање у достављеним списима у које је суд извршио увид, суд налази да је Републичка изборна комисија правилно утврдила да су гласачки одбори доставили уредне и потпуне записнике о раду гласачких одбора на спровођењу гласања и утврђивању резултата гласања и да се ниједна напомена у записницима не односи на околност на коју се приговором указује, а такође се у напоменама не указује ни на једну околност која би уз околности на које указује подносилац приговора представљала неправилност која је законом препозната као основ за поништавање гласања на гласачком месту. При томе, из стања у списима предмета произлази да је правилно Републичка изборна комисија констатовала да жалилац није доставио било какве доказе у прилог својих тврдњи, које би Републичка изборна комисија могла ценити за свако од гласачких места.

Суд је ценио наводе жалбе којим жалилац указује да је Републичка изборна комисија ожалбеним решењем одбила, као неоснован, његов приговор на 3393 гласачка места, а у уводу решења је наведено 3418 гласачких места, те да је диспозитив ожалбеног решења нејасан, па је нашао да су исти неосновани. Ово са разлога што је Републичка изборна комисија ожалбеним решењем решавала о приговору на 3418 гласачких места, што је правилно наведено у уводу ожалбеног решења, а што произлази и из образложења решења где је наведено да је приговор одбијен на 3393 гласачка места, из разлога што је Републичка изборна комисија утврдила да није било неправилности које су законом предвиђене као основ за поништавање гласања, да је за 20 гласачких места приговор одбијен, јер иста не постоје, као и за 4 гласачка места која је жалилац два пута навео, а у односу на 1 гласачко место приговор је одбачен, што је укупно 3418 гласачких места. Стога, наводи образложења и увод ожалбеног решења нису у супротности, а диспозитив ожалбеног решења је кратак и јасан и произлази из разлога датих у образложењу ожалбеног решења, те је сагласан одредби члана 141. став 3. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", бр. 18/16, 95/18-аутентично тумачење), коју на основу члана 25. Пословника Републичке изборне комисије ("Службени гласник РС", бр. 117/21), Републичка изборна комисија сходно примењује у поступку по приговорима. Са изнетог су неосновани и наводи жалбе да није одлучено у односу на сва гласачка места на која се приговор односи и да је жалиоцу ускраћено право на правно средство у односу на одлуку о приговору на гласачка места која не постоје, као и наводи да је Републичка изборна комисија морала да приговор у овом делу одбаци, а не одбије, будући да се одбијајућом одлуком жалиоцу даје више права.

Наводи жалбе којима се указује да жалилац није био у обавези да достави доказе у прилог својих тврдњи да су записници и потписи гласача фалсификовани и да се ради о општепознатим чињеницама, нису основани, будући да и сам жалилац истиче да се ради само о сумњи и да је за оцену постојања основане сумње потребно спровести посебан поступак за који је надлежан Републички јавни тужилац.

Цењени су наводи жалбе, који су поновљени наводи приговора, којима се указује да није могуће утврдити резултате гласања на референдуму, јер постоји претходно питање које Републичка изборна комисија, као управни орган, не може решити, већ мора сачекати поступање Републичког јавног тужиоца по кривичној пријави, па налази да ови наводи нису основани. Наиме, начин спровођења референдума уређен је Законом о референдуму и народној иницијативи, који у својим одредбама изричито прописује радње и рокове у којима су органи за спровођење референдума дужни да те радње спроведу, укључујући и законом изричито прописане рокове за утврђивање резултата гласања и резултата референдума. Одредбама овог закона није прописана примена Закона о општем управном поступку, нити његова сходна примена. Стога нема правног основа по коме надлежна комисија мора да прекине утврђивање резултата гласања, односно утврђивање резултата референдума, нити законског основа да резултате референдума не утврди у законом изричито прописаном року. Суд је приликом одлучивања имао у виду да је чланом 25. Пословника Републичке изборне комисије прописано да у поступку по приговорима о питањима која нису изричито уређена законом, Комисија сходно примењује Закон о општем управном поступку,

дакле примењује само оне одредбе Закона о општем управном поступку и у оној мери које одговарају правној природи спровођења референдума. По оцени суда, имајући у виду начин спровођења референдума, уређен Законом о референдуму и народној иницијативи а посебно прописане рокове, сходна примена одредаба Закона о општем управном поступку које се односе на претходно питање, није примерена правној природи спровођења референдума.

Суд је ценио и остале наводе жалбе, али је нашао да код изнетог чињеничног и правног стања нису од утицаја на другачију одлуку у овој референдумској ствари.

Управни суд није одржао усмену јавну расправу, како је жалилац предложио у жалби, будући да је у поступку заштите права у спровођењу референдума прописана сходна примена Закона о управним споровима, која подразумева примену само оних одредаба и у оној мери које одговарају правној природи спровођења референдума.

Са изнетих разлога, Управни суд је, на основу одредбе члана 40. ст. 1. и 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", бр. 111/09), који се сходно примењује на основу одредбе члана 76. Закона о референдуму и народној иницијативи, одлучио као у диспозитиву ове пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
дана 27.01.2022. године у 12,30 часова, I-5 Уж 5/22

Записничар
Елена Петковић, с.р.

Председник већа-судија
Снежана Алексић, с.р.

ОИ